

Program adaptacyjny dla uczniów klas IV
Szkoły Podstawowej Nr 23
im. E. Szymańskiego w Warszawie

I. WSTĘP

Przejście uczniów do II etapu edukacji jest dużym przeżyciem zarówno dla dzieci, rodziców jak i nauczycieli. Szkoła jako instytucja i nauczyciele w niej uczący powinni dążyć do tego, żeby stworzyć dzieciom jak najlepsze warunki rozwojowe, ponieważ dzieci w wieku szkolnym wymagają szczególnej opieki ze strony dorosłych.

Bardzo ważne w tym okresie jest stworzenie przyjaznego klimatu w szkole, na który składają się relacje uczeń – nauczyciel, nauczyciel – rodzice, oraz tworzenie dobrego klimatu w grupie rówieśniczej.

Te wszystkie czynniki zdecydowały o podjęciu działań związanych z przygotowaniem programu adaptacyjnego dla uczniów klas czwartych w naszej szkole

II. CELE

1. CELE OGÓLNE

Cele ogólne tego programu są zgodne z założeniami Podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych i zakładają:

- 1) respektowanie trójpodmiotowości oddziaływań wychowawczych i kształcących: uczeń – szkoła – dom rodzinny;
- 2) kształtowanie u dziecka pozytywnego stosunku do nauki oraz rozwijanie ciekawości;
- 3) poszanowanie godności dziecka; zapewnienie dziecku przyjaznych, bezpiecznych warunków do nauki i zabawy; rozwijania samodzielności oraz odpowiedzialności za siebie i najbliższe otoczenie.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE

Cele szczegółowe zakładają pomoc w łagodnym przekroczeniu progu klasy IV poprzez:

- 1) wdrożenie ucznia do procesu kształcenia w nauczaniu przedmiotów;
- 2) obniżenie stresu związanego z rozpoczęciem nauki w klasie IV;
- 3) zwiększenie samodzielności uczniów;
- 4) zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i adaptacji ucznia w klasie;
- 5) włączenie rodziców do współpracy w realizacji programu.

III. Realizacja programu przewidziana jest w czterech obszarach:

1. Relacje nauczyciel wychowawca – wychowankowie
2. Relacje nauczyciele poszczególnych przedmiotów – uczniowie
3. Relacje uczeń – uczeń
4. Współpraca z rodzicami

1. Relacje nauczyciel wychowawca – wychowankowie

Podstawowe zadanie dla wychowawców klas czwartych to tworzenie spójności klasy na bazie koleżeństwa i przyjaźni. Można to osiągnąć poprzez zaspokojenie następujących potrzeb uczniów:

- 1) przynależności do grupy, akceptacji, uznania i bezpieczeństwa;
- 2) współdziałania i współpracy w zespole klasowym, a nie współzawodnictwa.

Prowadzone zajęcia w formie dyskusji zwiększają poczucie odpowiedzialności ucznia za to, co się dzieje w klasie, ożywiają kontakty oraz pozwalają rozwiązywać nurtujące klasę trudne problemy. Dlatego w naszym programie proponujemy tematy lekcji wychowawczych, gdzie przeważa dyskusja. Przed zastosowaniem tej metody należy pamiętać o wprowadzeniu zasad dyskusji ustalonych przez uczniów w klasie. Nauczyciel wychowawca musi kłaść duży nacisk na kształtowanie w klasie atmosfery wzajemnego szacunku i zaufania.

Działania:

1. Zgromadzenie informacji o uczniach od wychowawcy klasy III;
2. Zapoznanie uczniów z przedmiotami w klasie czwartej oraz nauczycielami uczącymi;
3. Przedstawienie planu zajęć lekcyjnych z uwzględnieniem sal lekcyjnych;
4. Przedstawienie PZO

5. Przedstawienie zasad funkcjonowania biblioteki, świetlicy, stołówki, szatni.
6. Wybór samorządu klasowego i określenie jego zadań;
7. Przydział dodatkowych funkcji w klasie;
8. Prawa i obowiązki ucznia;
9. Organizacja zajęć pozalekcyjnych i imprez okolicznościowych;
10. Organizacja wycieczek
11. Planowanie czasu nauki, zabawy i wypoczynku;
12. Wykorzystanie sposobów radzenia sobie ze stresem, lękami i upokorzeniem;
13. Uczenie komunikowania swoich potrzeb oraz porozumiewania się z otoczeniem

2. Relacje nauczyciele przedmiotów – uczniowie

W klasach I –III prawie wszystkiego uczył jeden nauczyciel, teraz ten jednostkowy i silny autorytet skumulowany w jednej osobie rozproszył się, przestał działać sprawczo na wyniki kształcenia i wychowania. W związku z tym należy przygotować nauczycieli i uczniów do ich nowej roli. Każdy z uczących po przedstawieniu swoich wymagań, metod pracy i sposobów oceniania, powinien budować pozytywne relacje nauczyciel – uczeń i uczeń – uczeń oraz zbudować właściwą hierarchię własności. Wprowadzenie do nauczania metod aktywizujących uczniów, zainteresowanie ich różnymi dziedzinami wiedzy oraz wspólne odkrywanie tajemnic świata i nauki pozwoli każdemu znaleźć swoje miejsce w otaczającej rzeczywistości.

Działania:

1. Okres „ochronny” dla uczniów klas IV (wrzesień miesiącem bez jedynek);
2. Zapoznanie uczniów przedmiotowym zasadami oceniania;
3. Zawarcie kontraktu nauczyciel – uczeń;
4. Budowanie relacji wzajemnej życzliwości, poszanowania i zaufania;
5. Indywidualizacja procesu nauczania;
6. Rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów;
7. Stosowanie relaksacji w praktyce pedagogicznej;
8. Przestrzeganie higieny pracy na zajęciach lekcyjnych.

3. Relacje uczeń – uczeń

W klasie IV ze wzmożoną siłą pojawiać się zaczęły autorytety ze środowisk rówieśniczych. Według badań socjologicznych wzrasta liczba tzw. „Gwiazd socjometrycznych” (dominujących w otoczeniu). Wyraźniejsze też stają się role społeczne, które istnieją w każdej grupie. Nasila się zjawisko „agresji” będące częścią reakcji na frustracje szkolne. Zachowując się agresywnie uczniowie popadają w konflikty, są nieakceptowani, wyładowują swoją złość lub pragną zwrócić na siebie uwagę.

Główną przyczyną agresywnych zachowań jest potrzeba bycia wartościowym człowiekiem, akceptowanym społecznie, przynależnym do grupy, chęć osiągnięcia przewagi nad innymi.

Dlatego też ważne jest budowanie pozytywnych relacji rówieśniczych i eliminowanie zachowań destrukcyjnych.

Działania

1. Kształcenie pozytywnych, aprobujących relacji rówieśniczych oraz zmniejszenie postaw rywalizacyjnych;
2. Uczenie sposobów rozwiązywania konfliktów
3. Organizacja pomocy koleżeńskiej
4. Uczenie komunikowania swoich potrzeb oraz porozumiewania się z otoczeniem
5. Współpraca w wykonywaniu wspólnych zadań
6. Organizacja imprez klasowych i szkolnych
7. Włączenie uczniów do prac samorządu szkolnego;

4. Współpraca z rodzicami

Rodzice oczekują od szkoły zapewnienia indywidualnego rozwoju ich dziecka, atmosfery bezpieczeństwa i pobudzenia jego zdolności. Wywierają ogromny wpływ na przyswajanie przez dzieci wartości, przekonań i zachowań. Od ich postawy zależy, jakie zachowania będą wybierały dzieci w sytuacjach trudnych i stresujących. Często rodzice przywiązują zbyt dużą wagę do ocen pogłębiając nieświadomie lęki dziecka przed porażką w szkole, nie uwzględniając jego predyspozycji intelektualnych. Wygórowane ambicje rodziców jeszcze bardziej pogarszają i tak, trudny dla ucznia okres.

Nauczyciele posiadają wiedzę i umiejętności dające im możliwości wspierania rodziców procesie wychowania i przy wzajemnej współpracy można oczekiwać prawidłowego rozwoju dziecka.

Działania

1. Zapoznanie rodziców z programem adaptacyjnym dla uczniów kl. IV.
2. Pedagogizacja rodziców;
3. Włączenie rodziców w organizację imprez klasowych.

IV. Realizacja programu zakłada współpracę

:

Pedagoga z wychowawcami uczniów klas czwartych z byłymi wychowawcami w zakresie :

1. konsultacji i spostrzeżeń np.: funkcjonowania dziecka w klasie, grupie rówieśniczej, sytuacjach zadaniowych;
2. współpracy przy organizowaniu zajęć w klasach
3. monitorowaniu zmian i postępów dzieci w adaptacji zadaniowej
4. przekazywanie informacji istotnych dla postępowanie korekcyjnego z dzieckiem

Z rodzicami uczniów w zakresie :

1. motywowaniu do współpracy
2. przekazywaniu informacji i spostrzeżeń istotnych dla pracy korekcyjnej z dzieckiem na terenie domu

V. Oczekiwane efekty :

1. dziecko bezstresowo staje się uczniem
2. uczeń czuje się bezpiecznie w murach szkolnych
3. uczeń swobodnie porusza się po budynku szkolnych
4. uczeń poznaje pracowników i pomieszczenia szkoły
5. uczeń jest pozytywnie nastawiony do nowego środowiska
6. uczeń uświadamia sobie, że pobyt w szkole może być dla niego ciekawą i wesołą zabawą oraz formą radosnego działania i nauki .

VI. Ewaluacja programu :

Formy ewaluacji :

1. obserwacja ucznia
2. rozmowy z dziećmi
3. ocena rodzica – ankieta